

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА КООПЕРАЦИЯ „ЗЕМЕДЕЛСКА КООПЕРАЦИЯ ЖИТНИЦА“ ЗА 2023 г.

Настоящият доклад е изготвен на основание чл. 39 от Закона за счетоводството и чл. 247 от Търговския закон и има за цел да представи протичането на дейността и състоянието на кооперацията, както и да поясни дейността по управлението ѝ през 2023 г.

I. РЕГИСТРАЦИЯ

Кооперация „ЗЕМЕДЕЛСКА КООПЕРАЦИЯ ЖИТНИЦА“ (Кооперацията) е учредена през 1994 г. на основание чл. 2 от Закона за кооперациите с първоначален капитал 27 хил. лв., внесен от 356 броя учредители. Кооперацията е регистрирана първоначално в Търговския регистър на Варненски окръжен съд по ф.д. № 5462/1994 г. и е пререгистрирана на 07.06.2008 г. в Търговския регистър (ТРРЮЛНЦ) към Агенцията по вписванията с ЕИК 813160219.

Седалището и адресът на управление на Кооперация „ЗЕМЕДЕЛСКА КООПЕРАЦИЯ ЖИТНИЦА“ е: с. Житница, п.к. 9278, Област Варна, Община Провадия.

Кооперацията се управлява и представлява от Председател - Силвия Стоянова Кичева, който организира изпълнението на решенията на общото събрание и на Управителния съвет.

Органи на управление на Кооперацията са:

- Общото събрание;
- Управителен съвет;
- Контролен съвет.

Кооперацията е с многоотраслов предмет на дейност, който включва зърнопроизводство, фуражопроизводство, животновъдство с млечно направление, търговия на дребно (смесен магазин), както и извършване на селскостопански услуги.

Към 31.12.2023 г. Кооперацията има 1 057 хил. лв. основен дялов капитал, включващ дяловите вноски на 365 член кооператори.

II. ПРЕГЛЕД И РАЗВИТИЕ НА ДЕЙНОСТТА

През 2023 г. Кооперация „ЗЕМЕДЕЛСКА КООПЕРАЦИЯ ЖИТНИЦА“ извършва традиционните от създаването си до сега дейности: зърнопроизводство, животновъдство с млечно направление, търговия на дребно, както и извършване на селскостопански услуги.

Кооперация „ЗЕМЕДЕЛСКА КООПЕРАЦИЯ ЖИТНИЦА“ има развита социална дейност и е определящ фактор в обществения живот на селото. Спонсорирахме написването и издаването на книга за историята на с. Житница, като приходите от продажбата на книгите ще бъдат използвани за дейности и нужди на населението. Направихме и дарение към „Ротари клуб“ - гр. Провадия, за възстановяването на старата градска чешма пред Община Провадия. Подпомагаме и с малки суми Детската градина и училището в селото.

През отчетния период в Кооперацията по постоянни трудови правоотношения са назначени 53 работника - основно жители на селото.

Производството на селскостопанска продукция и животновъдството с млечно направление е основната бизнес дейност на кооперацията. През 2023 година двете заедно формират 96,33% от нетните приходи от продажби (2022 г.: 97,12%).

В Кооперацията традиционно се засяват и отглеждат фуражни, хлебни и технически култури – пшеница, ечемик, царевица, грах, слънчоглед. За обезпечаване на животновъдния сектор и

изхранване на животните се произвежда царевичен силаж, люцерина и други. Основната част от произвежданата селскостопанска продукция се реализира на вътрешния пазар в България. Част от произведената продукция - царевичен силаж, люцерина и грах се използват за вътрешно портебление за изхранване на животните от основното краве стадо и младите животни.

Животновъдството е втората основна бизнес дейност на Кооперацията. Отглеждат се средно около 240 бр. млечни селектирани крави, основно за производство на краве мляко. Същото се реализира в непреработен вид изцяло на вътрешния пазар на страната.

Около 3,2% от нетните приходи от дейността през 2023 година (2022 г.: 2,59%) се формират от търговия на дребно, чрез разкрит в с. Житница смесен магазин за хранителни и промишлени стоки, основно задоволяващ потребностите на местните жители.

Приходите от услуги са с незначителен дял в общата структура на нетните приходи от дейността 0,47% през 2023 г. (2022 г. : 0,29%). Те са свързани със селскостопански услуги оказвани на населението в с. Житница и член кооператори, по цени и разценки утвърдени от Управителния съвет на Кооперацията, както и отдаване под наем на недвижими имоти.

За обезпечаване на основната си производствена дейност към 31.12.2023 г. кооперацията притежава ДМА на обща стойност **3 715 хил. лв.** по категории активи, както следва:

• Машини и оборудване	2 512	хил. лв.
• Сгради	435	хил. лв.
• Земи	256	хил. лв.
• Основни стада	480	хил. лв.
• Транспортни средства	16	хил. лв.
• Стопански инвентар	16	хил. лв.
Общо:	3 715	хил. лв.

През отчетния период Управителният съвет взе решение за закупуване на нова земеделска техника с цел обновяване на машинния парк на кооперацията. Бяха придобити два броя зърнокомбайни „CLLAS TRION 640“, оборудвани с хедери и колички за тях; сенокосач тип хеликоптер „POETTINGER JFP 762 I“; плуг обръщателен 6*16/140-140/-95см. и плуг конвенционален 4x16-95см. С оглед спазване на европейските екологични стандарти и извършване на обработка на земеделската земя, щадяща почвата и запазване на почвения слой, бе закупен втори продълбочител „BADALINI“. През 2023 година довършихме инвестициите по проект „Инвестиции в материални активи“ на ДФ „Земеделие“. Бяха извършени и ремонтни дейности в стопанския двор на Кооперацията, като се изгради нова бетонна площадка, върху която се разположиха новозакупени къщички за отглеждане на малки телета.

През стопанска 2022 - 2023 година кооперацията стопанисва по договори за наем 19 124 декара земеделска земя и 256 декара собствена. Общата обработваемата земя е **19 380 декара**, разпределена в отглеждането на следните култури:

• Пшеница	6 115	д/ка
• Ечемик	1 482	д/ка
• Слънчоглед	6 425	д/ка
• Царевица зърно	1 253	д/ка
• Люцерна	1 433	д/ка
• Царевица силаж	2 332	д/ка
• Грах	253	д/ка
• Угари	54	д/ка
• Други	33	д/ка
Общо:	19 380	д/ка

През изтеклата 2023 година, търговията със зърно, като цялостно отражение на българския, черноморския и световните пазари на зърнени култури, бе повлияна от редица фундаментални фактори от глобален мащаб. Традиционно на цената на зърното в България влияят:

- агрометеорологичните прогнози и природните условия по време на сеитбата, растежа и прибирането на реколтата;
- конкретните и навременни мелиоративни мероприятия, провеждани от производителите;
- конюнктурата на зърнения пазар в Черноморския регион - Русия, Украйна, Румъния, Казахстан, Турция, както и световно значимите борсови пазари САЩ, Франция и Германия;
- интересите на крупните търговци и инвестиционните фондове в света;
- политиката на държавите – световни износители и потребители;
- прогнозите за равнищата на производство и потребление на зърно;
- курса на еврото и американската валута;
- цената на горивата, на работната ръка и селскостопанската техника.

Тези основни фактори доминираха търговията със зърно в страната и през 2023 година.

Фактори от извънреден характер, оказващ съществено влияние върху пазара на селскостопанска продукция през финансовата 2023 година, са възникналият през 2022 година и продължаващ, военен конфликт между Русия и Украйна, с ефект и в текущата финансова година, както и разгара на конфликта между Израел и Палестина. Тези събития преобърнаха пазара на зърно и маслодайни култури. Продължаващият военен конфликт между Руската федерация и Украйна - два от най-важните земеделски износители в световен мащаб, оказва сериозно влияние върху вътрешния и външния зърнен пазар. През изминалите години, в резултат на пандемията от COVID-19, военните конфликти и наложените ограничения по света и у нас, беше нарушено нормалното функциониране на бизнеса от редица сектори на икономиката и съответно бяха отчетени спадове и динамики. Тези спадове бяха отчетени в множество сектори от местната и световна икономика, през текущата година както и през предшестващите години на пандемични ограничения. Съществено се повишиха цените на основните производствени материали.

За Кооперация „ЗЕМЕДЕЛСКА КООПЕРАЦИЯ ЖИТНИЦА“ стопанската 2023 година се характеризира с това, че произведеното зърно и добитото мляко в следствие на горепосочените пазарни, икономически и политически фактори е с висока себестойност, поради скокообразното повишение на цените на материалите за производство - торове, препарати за растителна защита, семена, лекарства и добавки за животни. В същото време поради сериозния пазарен ценови натиск, изразяващ се в рязко спадане на изкупните цени на селскостопанските суровини, произведената продукция бе реализирана на цени под себестойност. Върху резултатите от дейността повлияха и неблагоприятните агрометеорологични фактори в нашия район, който беше засегнат от екстремално високи температури и голяма суша, което се отрази негативно и на добивите на зърно. През 2023 г. влезе новият Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони на България за периода 2023 г. - 2027 г., които включва спазване на задължителни екологични стандарти в земеделието и животновъдството, което допълнително оскъпява продукцията.

През стопанската 2023 година, и през предходната стопанска година, в кооперацията бе произведена селскостопанска продукция, оценена по справедлива цена при първоначално признаване по култури, както следва:

Вид продукция	2023 г.				2022 г.			
	Среден добив кг./дка	Количество (добив) (кг.)	Справедлива цена 1 - ца за килограм	Справедлива стойност (лв.)	Среден добив кг./дка	Количество (добив) (кг.):	Справедлива цена 1 - ца за килограм	Справедлива стойност (лв.)
Пшеница	451	2 760 700	0,400	1 104 280	540	3 257 300	0,620	2 019 526
Слънчоглед	125	802 945	0,700	562 062	264	1 620 888	1,100	1 782 968
Ечемик	625	926 130	0,330	305 623	436	663 360	0,600	398 016
Царевица зърно	383	408 700	0,350	143 045	530	1 161 500	0,570	662 055
Царевица силаж	949	2 212 400	0,060	132 744	1 400	2 373 000	0,060	142 380
Люцерна бали	216	310 240	0,200	62 048	480	585 600	0,200	117 120
Слама бали	47	355 690	0,060	21 341	30	223 212	0,060	13 393
Грах	151	38 280	0,300	11 484	175	31 100	0,400	12 440
Царевични бали	55	58 880	0,050	2 944	-	-	-	-
Общо:	x	7 873 965	x	2 345 571	x	9 915 960	x	5 147 898

Печалбите и загубите от първоначалното признаване на произведената продукция за 2023 г. и в съпоставителния период са следните:

Вид продукция	2023 г.			2022 г.		
	Справедлива стойност при първоначално признаване (лв.)	Разходи (лв.)	Печалби (загуби), възникнали от първоначално признаване (лв.)	Справедлива стойност при първоначално признаване (лв.)	Разходи (лв.)	Печалби (загуби), възникнали от първоначално признаване (лв.)
Грах	11 484	31 489	(20 005)	12 440	33 349	(20 909)
Ечемик	305 623	350 110	(44 487)	398 016	132 194	265 822
Люцерна бали	62 048	175 890	(113 842)	117 120	97 039	20 081
Пшеница	1 104 280	1 469 619	(365 339)	2 019 526	685 313	1 334 213
Слама бали	21 341	7 259	14 083	13 393	33 128	(19 735)
Слънчоглед	562 062	1 122 592	(560 530)	1 782 968	754 327	1 028 641
Царевица зърно	143 045	361 859	(218 814)	662 055	517 230	144 825
Царевица силаж	132 744	255 055	(122 311)	142 380	111 543	30 837
Царевични бали	2 944	4 301	(1 357)	-	-	-
Общо	2 345 571	3 778 174	(1 432 602)	5 147 898	2 364 123	2 783 775

Поради голямата суша, придружена от горещи ветрове през лятото на 2023 г., произведените фуражи за животните са с ниска хранителна стойност, което бе установено от направени в специализирана лаборатория проби. Ниската хранителна стойност на силажа и други фуражи се отрази съществено и при млеконадоя. През 2023 година в говедовъдството бе произведено краве мляко общо 1 929 тона, от което 70 тона бе използвано за изхранване на малките телета и 1 859 тона бяха реализирани в суров непреработен вид на местния пазар на средна годишна цена 950 лв. за тон.

III. ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ

Отчетният период се характеризира с ниски добиви, висока себестойност на продукцията и ниски реализационни цени, което формира и отрицателен финансов резултат за финансовата 2023 г.

За 2023 г. Кооперацията отчита приходи в размер на 6 636 хил. лв., както следва:

	2023 г. (хил. лв.)
Нетни приходи от продажби, в т.ч:	4 654
• Приходи от продажба на продукция	4 483
• Приходи от продажба на стоки	149
• Приходи от услуги	22
Разходи за придобиване на активи по стопански начин	196
Други приходи в т.ч:	1 786
• Приходи от финансираня за ДМА	32
• Приходи субсидии	1 440
• Приходи от продажби на дълготрайни биологични активи	98
• Други приходи	216
Общо приходи:	6 636

През 2023 г. се отчита намаление в размера на приходите от оперативна дейност с 1 161 хил. лв. в сравнение с 2022 г.